

**PARLEMENT BRUXELLOIS
BRUSSELS PARLEMENT**

**BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK
PARLEMENT**

—
**Integraal verslag
van de interpellaties en
de vragen**

—
**Commissie voor de Territoriale
Ontwikkeling,**

**belast met de Ruimtelijke Ordening, de
Stedenbouw, het Stedelijk Beleid, het
Grondbeleid, de Haven van Brussel, de
Monumenten en Landschappen, de
Studentenaangelegenheden, de Biculturele
Aangelegenheden van Gewestelijk Belang,
het Toerisme en de Bevordering van het
Imago van Brussel**

—
VERGADERING VAN

WOENSDAG 27 FEBRUARI 2019

**PARLEMENT
DE LA RÉGION DE
BRUXELLES-CAPITALE**

—
**Compte rendu intégral
des interpellations et
des questions**

—
**Commission du Développement
territorial,**

**chargée de l'Aménagement du territoire,
de l'Urbanisme, de la Politique de la ville,
de la Politique foncière, du Port de
Bruxelles, des Monuments et sites,
des Affaires étudiantes, des Matières
biculturelles d'intérêt régional,
du Tourisme et de la Promotion de
l'image de Bruxelles**

—
RÉUNION DU

MERCREDI 27 FÉVRIER 2019

Het **Integraal verslag** bevat de integrale tekst van de redevoeringen in de oorspronkelijke taal. Deze tekst werd goedgekeurd door de sprekers. De vertaling - *cursief gedrukt* - verschijnt onder de verantwoordelijkheid van de dienst verslaggeving. Van lange uiteenzettingen is de vertaling een samenvatting.

Publicatie uitgegeven door het
Brussels Hoofdstedelijk Parlement
Directie verslaggeving
tel 02 549 68 02
fax 02 549 62 12
e-mail criv@parlement.brussels

De verslagen kunnen geconsulteerd worden op
www.parlement.brussels

Le **Compte rendu intégral** contient le texte intégral des discours dans la langue originale. Ce texte a été approuvé par les orateurs. Les traductions - *imprimées en italique* - sont publiées sous la responsabilité du service des comptes rendus. Pour les interventions longues, la traduction est un résumé.

Publication éditée par le
Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale
Direction des comptes rendus
tél 02 549 68 02
fax 02 549 62 12
e-mail criv@parlement.brussels

Les comptes rendus peuvent être consultés à l'adresse
www.parlement.brussels

INHOUD

Interpellatie van de heer Johan Van den Driessche 4

tot de heer Rudi Vervoort, minister-president van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Territoriale Ontwikkeling, Stedelijk Beleid, Monumenten en Landschappen, Studentenaangelegenheden, Toerisme, Openbaar Ambt, Wetenschappelijk Onderzoek en Openbare Netheid,

en tot de heer Guy Vanhengel, minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Financiën, Begroting, Externe Betrekkingen en Ontwikkelingssamenwerking,

betreffende "het evaluatierapport van de vzw Euro Brussels 2020 inzake het Eurostadion".

Bespreking – Sprekers:

De heer Johan Van den Driessche (N-VA)

Mevrouw Brigitte Grouwels (CD&V)

De heer Olivier de Clippele (MR)

De heer Ridouane Chahid (PS)

De heer Fabian Maingain (DéFI)

De heer Guy Vanhengel, minister

M. Gaëtan Van Goidsenhoven (MR)

SOMMAIRE

Interpellation de M. Johan Van den Driessche 4

à M. Rudi Vervoort, ministre-président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, du Développement territorial, de la Politique de la ville, des Monuments et Sites, des Affaires étudiantes, du Tourisme, de la Fonction publique, de la Recherche scientifique et de la Propreté publique,

et à M. Guy Vanhengel, ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Finances, du Budget, des Relations extérieures et de la Coopération au développement,

concernant "le rapport d'évaluation de l'asbl Euro Brussels 2020 sur l'Eurostadion".

Discussion – Orateurs :

M. Johan Van den Driessche (N-VA)

Mme Brigitte Grouwels (CD&V)

M. Olivier de Clippele (MR)

M. Ridouane Chahid (PS)

M. Fabian Maingain (DéFI)

M. Guy Vanhengel, ministre

M. Gaëtan Van Goidsenhoven (MR)

*Voorzitterschap: de heer Mohamed Azzouzi, voorzitter.
Présidence : M. Mohamed Azzouzi, président.*

INTERPELLATIE VAN DE HEER JOHAN VAN DEN DRIESSCHE

TOT DE HEER RUDI VERVOORT, MINISTER-PRESIDENT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING, BELAST MET PLAATSELIJKE BESTUREN, TERRITORIALE ONTWIKKELING, STEDELIJK BELEID, MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN, STUDENTENAANGELEGENHEDEN, TOERISME, OPENBAAR AMBT, WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK EN OPENBARE NETHEID,

EN TOT DE HEER GUY VANHENGEL, MINISTER VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING, BELAST MET FINANCIËN, BEGROTING, EXTERNE BETREKKINGEN EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING,

betreffende "het evaluatierapport van de vzw Euro Brussels 2020 inzake het Eurostadion".

De heer Johan Van den Driessche (N-VA).- De vzw Euro Brussels 2020 heeft het evaluatierapport over haar werking gepubliceerd. De vzw had de opdracht de kandidatuur van Brussel als gaststad voor het Europees kampioenschap voetbal in 2020 te promoten.

In het evaluatierapport wordt nagegaan waarom het Eurostadionproject is mislukt. De eenzijdigheid van het rapport illustreert echter de houding van de initiatiefnemers in verband met het Eurostadion.

De projectmanager van de vzw Euro Brussels 2020 beweert bijvoorbeeld dat de geheime agenda's van meerdere betrokken instanties het project van het Eurostadion in het gedrang hebben gebracht. Volgens hem is dat de reden waarom de Brusselse organisatie van het Europees kampioenschap voetbal van 2020 in het water is gevallen. Volgens hem ligt de schuld bij zo goed als iedereen, maar

INTERPELLATION DE M. JOHAN VANDEN DRIESSCHE

À M. RUDI VERVOORT, MINISTRE-PRÉSIDENT DU GOUVERNEMENT DE LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE, CHARGÉ DES POUVOIRS LOCAUX, DU DÉVELOPPEMENT TERRITORIAL, DE LA POLITIQUE DE LA VILLE, DES MONUMENTS ET SITES, DES AFFAIRES ÉTUDIANTES, DU TOURISME, DE LA FONCTION PUBLIQUE, DE LA RECHERCHE SCIENTIFIQUE ET DE LA PROPRIÉTÉ PUBLIQUE,

ET À M. GUY VANHENGEL, MINISTRE DU GOUVERNEMENT DE LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE, CHARGÉ DES FINANCES, DU BUDGET, DES RELATIONS EXTÉRIEURES ET DE LA COOPÉRATION AU DÉVELOPPEMENT,

concernant "le rapport d'évaluation de l'asbl Euro Brussels 2020 sur l'Eurostadium".

M. Johan Van den Driessche (N-VA) (*en néerlandais*).- *L'asbl Euro Brussels 2020, qui était chargée de défendre la candidature de Bruxelles en tant que ville hôte du championnat d'Europe de football 2020, a publié un rapport d'évaluation examinant les raisons de l'échec de l'Eurostadium. La partialité de ce rapport illustre cependant l'attitude des initiateurs du projet.*

Ainsi, le gestionnaire de projet de l'asbl Euro Brussels 2020 affirme que les agendas cachés de plusieurs parties prenantes ont miné le projet de l'Eurostadium. Il en impute la faute à quasi tout le monde mais tait les mauvais calculs et les politiques d'arrière-boutique bruxelloises. C'est pourtant sans doute là que réside la cause réelle de l'échec.

hij zwijgt in alle talen over de misrekeningen en de Brusselse achterkamertjespolitiek. Nochtans ligt daar wellicht de werkelijke oorzaak van de mislukking.

Ik overloop even de echte oorzaken van de mislukking van het project. Ze worden niet vermeld in het evaluatierapport van de vzw.

Ten eerste bezondigden de initiatiefnemers zich aan een heleboel foute inschattingen. Zo kreeg RSC Anderlecht geen greep op het project. Aanvankelijk was het de bedoeling dat die club het Eurostadion en Parking C zou ontwikkelen, maar uiteindelijk besliste het Brusselse stadsbestuur om zelf een samenwerking met Ghelamco aan te gaan.

Ten tweede zou de capaciteit van het nieuwe stadion worden uitgebreid tot 60.000 toeschouwers, terwijl RSC Anderlecht op maximum 45.000 toeschouwers rekt. Daardoor verloor de club haar greep op het project en moest ze ontgoocheld afhaken. Het probleem was dat het project evolueerde naar een megalomaan stadion dat bijzonder duur zou worden. Om het voor de ontwikkelaar betaalbaar te maken, moest het een vastgoedproject worden van ongeveer 500.000 m², met onder meer ruimte voor commerciële projecten. De mobiliteitsproblemen zouden daardoor nog veel groter worden.

De projectontwikkelaar ging zeer creatief om met de geldende beperkingen op het gebied van ruimtelijke ordening. Zo beperkte hij in zijn berekeningen de bebouwde oppervlakte naargelang van het werkelijke gebruik van die oppervlakte. Daarnaast vermeldde hij alleen de grondoppervlakte en hield hij er geen rekening mee dat het om gebouwen met verdiepingen ging. De bevoegde Vlaamse overheidsdienst volgde die benadering uiteindelijk niet.

Voorts voldeed het project niet aan de Vlaamse regels inzake ruimtelijke ordening uit het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan (GRUP), aangezien er geen positief advies werd gegeven.

Daarnaast waren er nog een aantal problemen van heel andere aard. Zo kampte het project met een gebrek aan transparantie en kwamen de

Permettez-moi de passer en revue les véritables causes de l'échec du projet, qui ne sont pas reprises dans le rapport d'évaluation de l'asbl.

Tout d'abord, les initiateurs se sont rendus coupables d'un tas d'erreurs de jugement. Au départ, le Royal Sporting Club Anderlecht (RSCA) devait développer l'Eurostadion et le Parking C, mais l'administration communale bruxelloise a finalement décidé d'engager une collaboration avec Ghelamco.

Ensuite, la capacité du nouveau stade a été étendue à 60.000 spectateurs, alors que le RSCA tablait sur maximum 45.000. Le club a alors perdu prise sur le projet, qui s'est transformé en un projet mégalomane particulièrement coûteux, ne faisant que décupler les problèmes de mobilité.

Le promoteur n'a pas manqué de créativité pour se jouer des restrictions en matière d'aménagement du territoire, en limitant la surface bâtie à son utilisation réelle et en ne mentionnant que la surface au sol, sans tenir compte des étages. Mais le service compétent de l'Autorité flamande n'a finalement pas suivi cette approche.

De plus, le projet ne répondait pas aux règles d'aménagement du territoire du plan régional d'exécution spatiale de la Région flamande (GRUP), puisqu'il n'avait pas reçu d'avis positif.

À cela s'ajoutaient des problèmes d'une tout autre nature, comme le manque de transparence du projet et le non-respect des promesses faites, que l'on pourrait qualifier de mensonges politiques.

Les partisans de l'Eurostadion affirmaient qu'une étude indépendante sur la rénovation du stade Roi Baudouin devait être réalisée avant d'entamer un tel projet de rénovation. La solution promise pour le Mémorial Van Damme n'est jamais venue.

Les initiateurs ont toujours déclaré que l'Eurostadion ne coûterait rien au contribuable. Or, tant la Ville de Bruxelles que la Région bruxelloise ont dû injecter quelques centaines de millions d'euros dans le projet, sans parler des travaux d'infrastructure générale.

initiatiefnemers hun beloftes, die we ook politieke leugens zouden kunnen noemen, niet na.

De voorstanders van het Eurostadion beweerden dat er een degelijke, onafhankelijke studie over de renovatie van het Koning Boudewijnstadion moest worden uitgevoerd alvorens een dergelijk renovatieproject van start kon gaan. De beloofde oplossing voor de toekomst van de Memorial Van Damme kwam er niet.

De initiatiefnemers bleven maar beweren dat het Eurostadion de belastingbetaler niets zou kosten. Dat was al een eerste leugen, want zowel de stad Brussel als het Brussels Gewest zou wel degelijk een paar honderd miljoen euro in het project pompen. Met de echte, algemene infrastructuurwerken was bovendien geen rekening gehouden. Ik legde u destijds een berekening van die kosten voor, maar u weigerde daarop te reageren.

Er heerste een gebrek aan transparantie en er vond geen publiek debat plaats over de capaciteit of over het project in zijn geheel. Er waren wel tientallen interpellaties, maar dat valt niet te vergelijken met een globale voorstelling van het project, waar iedereen vragen kan stellen of zijn mening kan geven, om vervolgens tot een draagvlak te komen.

Het stadsbestuur weigerde de overeenkomst bekend te maken, waarin beschreven stond welke activiteiten de ontwikkelaar zou mogen uitoefenen. Het weigerde de gemeenteraadsleden bovendien inzage te geven in het verkregen juridische advies en wilde geen duidelijkheid verschaffen over de mogelijke financiële impact van de opzeg van de overeenkomsten met Ghelamco na de beslissing van de Union of European Football Associations (UEFA) om Brussel als gaststad voor het Europees kampioenschap te schrappen.

Uiteindelijk verloor de stad Brussel alle vertrouwen in ontwikkelaar Ghelamco. Die laatste was in een hevige strijd over de aanpak van de mobiliteit verwickeld met Unibail-Rodamco, de ontwikkelaar van het Neoproject. De stad koos voor Neo en diende bezwaar in tegen bepaalde aspecten van de plannen van Ghelamco.

Waarom vermeldt de vzw Euro Brussels 2020 die oorzaken voor de mislukking niet in haar

Il n'y a pas eu non plus de débat public sur la capacité ou le projet dans son ensemble. L'administration communale a refusé de rendre publique la convention qui décrivait les activités pouvant être exercées par le promoteur. Elle a également refusé aux conseillers communaux de consulter l'avis juridique et n'a pas voulu faire la clarté sur l'impact financier de la résiliation des conventions avec Ghelamco, après la décision de l'Union of European Football Associations (UEFA) d'écarter la candidature de Bruxelles comme ville hôte pour l'Euro.

Finalement, la Ville de Bruxelles a perdu toute confiance dans le promoteur Ghelamco, qui s'était engagé dans une lutte acharnée contre l'approche de mobilité développée par Unibail-Rodamco, le promoteur du projet Neo.

Pourquoi l'asbl Euro Brussels 2020 ne mentionne-t-elle pas ces motifs d'échec dans son rapport d'évaluation ? Quelles mesures avez-vous prises pour y remédier ?

En tant que membre de l'asbl, le gouvernement bruxellois a-t-il approuvé ce rapport d'évaluation ?

evaluatie-rapport? Welke maatregelen nam u om dat te corrigeren?

Heeft de Brusselse regering als lid van de vzw het evaluatie-rapport goedgekeurd? Ging de vertegenwoordiger van de Brusselse regering binnen de vzw akkoord met dat deel van het evaluatie-rapport?

Mevrouw Brigitte Grouwels (CD&V).- De CD&V betreurt de gang van zaken in dit dossier. Het probleem is trouwens nog niet opgelost. We hebben nog altijd een groot sportstadion nodig waar Europese wedstrijden kunnen plaatsvinden. Het Koning Boudewijnstadion is weliswaar aan renovatie toe, maar bewijst nog steeds zijn nut en kan in de toekomst nog dienen voor allerlei sportwedstrijden. Ik bedoel dan niet alleen voetbal, maar ook atletiek en andere evenementen.

Wat zal er nu gebeuren? De CD&V stond altijd achter de renovatie van het Koning Boudewijnstadion. Wij beschouwen dat niet als een taboe. Wij stonden zelfs achter twee stadions. Dat zou de ideale oplossing zijn geweest voor het Brussels Gewest.

Welke lessen trekt u uit dit dossier? Welke mogelijkheden zijn er voor de toekomst? Welke projecten kan de overheid in de toekomst al dan niet ondersteunen?

De heer Olivier de Clippele (MR) *(in het Frans).*- *Het gaat om een typisch Belgisch verhaal. De Brusselse regering besliste om een stadion te bouwen op Parking C, die eigendom is van Brussel-Stad, maar buiten het Brussels Gewest ligt. Tegelijkertijd droomde een Vlaamse burgemeester ervan om een groot stadion langs de Schelde te bouwen, ten zuiden van Antwerpen.*

Het Brusselse project is nooit tot stand gekomen. Welke contacten legde de Brusselse regering om dat project te verwezenlijken? We hebben Brussel-Stad een hele reeks contracten laten tekenen, terwijl we wisten dat de burgemeester van de betrokken Vlaamse gemeente lid was van de N-VA, waarvan de voorzitter geen stadion ten noorden van Brussel wou. Zijn plan was immers om de club

Mme Brigitte Grouwels (CD&V) *(en néerlandais).*- *Le CD&V regrette l'évolution de ce dossier. Le problème n'est d'ailleurs pas résolu. Nous avons toujours besoin d'un grand stade pour accueillir les compétitions européennes. Le stade Roi Baudouin a certes besoin d'être rénové, mais il peut encore servir pour toutes sortes de compétitions sportives.*

Que va-t-il se passer maintenant ? Le CD&V a toujours soutenu la rénovation du stade Roi Baudouin. Nous étions même favorables à deux stades.

Quels enseignements tirez-vous de ce dossier ? Quelles sont les options pour l'avenir ? Quels projets peuvent-ils être soutenus, ou pas, par les autorités ?

M. Olivier de Clippele (MR).- J'ai quelques questions complémentaires.

Il s'agit d'une saga typiquement belge. Le gouvernement bruxellois décide d'installer le stade sur le Parking C, qui appartient, certes, à la Ville de Bruxelles, mais qui se trouve hors de la Région de Bruxelles-Capitale. Et, en Belgique, ceci complique parfois grandement les prises de décision.

Parallèlement, le bourgmestre d'une ville un peu plus au nord de Bruxelles caresse l'idée d'installer un grand stade le long de l'Escaut, au sud d'Anvers. Bien sûr, un stade au nord de Bruxelles et un autre au sud d'Anvers, distants de quelques dizaines de

Zulte-Waregem naar Antwerpen te lokken en een stadion ten zuiden van de stad te bouwen.

Door dat complot was Brussel bij voorbaat kansloos.

Welke contacten had de Brusselse regering met de Vlaamse overheid om het stadionproject op Parking C te verwezenlijken?

De heer Ridouane Chahid (PS) *(in het Frans).*- *Klopt het dat de beslissing werd genomen in september 2013, toen de MR net zoals vandaag in de federale regering zat, en dat het om een partnerschap met de federale regering ging?*

(Instemming van de heer Vanhengel)

De heer Fabian Maingain (DéFI) *(in het Frans).*- *Ik heb nog een vraag over het dossier van de kandidatuur. Het doel van de vzw was immers niet om een nationaal stadion te bouwen, maar om ervoor te zorgen dat Brussel als gaststad voor het Europees kampioenschap voetbal in 2020 kon optreden.*

Op een gegeven ogenblik was er sprake van dat de kosten van de kandidatuur zouden worden gedragen door de concessiehouder of de bouwer van het stadion. Is dat nog aan de orde nu het

kilomètres, cela paraît un peu exagéré pour notre grand pays !

Il me revient qu'il n'a jamais été possible d'envisager ce stade en Région flamande. Quels contacts le gouvernement bruxellois a-t-il pris pour parvenir à envisager son projet ? On a laissé la Ville de Bruxelles avancer en signant toute une série de contrats, alors qu'on savait que le bourgmestre de la commune flamande intéressée était membre de la N-VA, dont le président qui y fait la pluie et le beau temps, ne souhaitait pas un stade au nord de Bruxelles, sur son territoire ; lui-même avait d'ailleurs essayé de faire venir le club de Zulte Waregem pour disposer d'une équipe de première division digne de ce nom à Anvers et construire un stade au sud de la ville.

Face à la conspiration qui se présentait, il me semble que les collègues qui ont signé les contrats à la Ville de Bruxelles n'avaient, dès le départ, aucune chance.

J'aimerais par conséquent savoir ce que le gouvernement bruxellois a entrepris vis-à-vis de son homologue flamand pour mettre en œuvre sa décision d'installer le stade sur le Parking C.

M. Ridouane Chahid (PS).- Pouvez-vous me confirmer que la décision a bien été prise en septembre 2013 - soit à une époque où le MR était, comme aujourd'hui, présent au gouvernement fédéral -, que l'initiative a été lancée en partenariat avec le gouvernement fédéral ? Il me semble que le gouvernement fédéral était représenté...

(Assentiment de M. Vanhengel)

M. Fabian Maingain (DéFI).- J'ai une question extrêmement précise sur ce rapport. Je vous l'avais déjà posée par le passé.

Le rapport mentionne le dossier de candidature qui a été une des grandes activités de cette asbl dont l'objectif était, pour rappel, non pas de construire un stade national, mais plutôt de faire en sorte que Bruxelles accueille l'Euro 2020. L'épilogue de ce projet nous est malheureusement connu.

Eurostadionproject afgevoerd is of zal de vzw Euro 2020 opdraaien voor de kosten?

De heer Guy Vanhengel, minister. - Ik zal eerst de vragen van de heer Van den Driessche beantwoorden en vervolgens die van de andere sprekers.

Op 19 oktober 2018 bezorgde ik de heer Van den Driessche een uitvoerig antwoord op zijn schriftelijke vragen over de gewestelijke toelagen aan de Koninklijke Belgische Voetbalbond (KBVB) en de vzw Euro Brussels 2020 voor de promotie en organisatie van wedstrijden in België voor het Europees kampioenschap voetbal van 2020.

Een van de documenten die ik hem bezorgde, was het evaluatieverslag Euro Brussels 2020 van de projectmanager. Het is grotendeels een synthese van de jaarverslagen die door de gesubsidieerde instanties zijn opgesteld. Net zoals andere jaarverslagen werd ook dit evaluatierapport goedgekeurd door alle bij de vzw betrokken instanties, namelijk de KBVB, de stad Brussel en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Omdat de genoemde vzw sinds 8 november 2018 is ontbonden en op 28 november 2018 in vereffening is gegaan, is het onmogelijk om het verslag nog te veranderen.

(verder in het Frans)

Het verslag werd goedgekeurd door de raad van bestuur van de vzw Euro Brussels 2020, waarin de KBVB, Brussel-Stad en het Brussels Gewest vertegenwoordigd waren. Die vzw werd nadien opgedoekt, omdat Brussel niet langer kandidaat-gaststad voor Euro 2020 was.

(verder in het Nederlands)

En cours de route, il avait été question que le dossier de candidature soit pris en charge par le concessionnaire du stade, ou celui qui devait construire le stade. C'est lui qui devait rembourser les sommes investies dans le dossier de candidature. Vu l'échec du projet de l'Eurostadium, cette piste est-elle encore plausible, ou ces montants resteront-ils malheureusement à la seule charge de l'asbl Euro 2020 ?

M. Guy Vanhengel, ministre *(en néerlandais)*. - *Le 19 octobre 2018, j'ai fourni à M. Van den Driessche une réponse circonstanciée à ses questions écrites relatives au subside régional accordé à l'Union royale belge des sociétés de football-association (URBSFA) et à l'asbl Euro Brussels 2020 pour la promotion et l'organisation de matchs de l'Euro 2020 en Belgique.*

Je lui ai notamment transmis le rapport d'évaluation "Euro Brussels 2020", rédigé par le chargé de projet. Ce rapport d'évaluation a été approuvé par l'ensemble des acteurs de l'asbl, à savoir l'URBSFA, la Ville de Bruxelles et la Région de Bruxelles-Capitale.

Comme l'asbl est dissoute depuis le 8 novembre 2018 et en liquidation depuis le 28 novembre, il est impossible de modifier ce rapport.

(poursuivant en français)

Ce rapport a été approuvé par le conseil d'administration de l'asbl Euro Brussels 2020, au sein duquel siègent l'URBSFA, la Ville de Bruxelles et la Région de Bruxelles-Capitale. Cette asbl a ensuite été dissoute, vu la non-participation de notre capitale à l'Euro 2020.

(poursuivant en néerlandais)

M. Van den Driessche, je vous recommande le livre "Dossier Stadion" du journaliste indépendant Willem De Bock qui, contrairement à vous, s'est dûment informé auprès des acteurs concernés et a livré un brillant travail d'enquête. Ce livre se penche aussi sur une question qui vous intéresse peut-être plus, celle du nouveau stade du Club de Bruges, qui a également raté son coup.

Mijnheer Van den Driessche, ik raad u aan om het bij uitgeverij Lannoo verschenen boek 'Dossier stadion' van de journalist Willem De Bock te lezen. Hij is een onafhankelijke journalist die zich in tegenstelling tot u degelijk heeft geïnformeerd bij alle betrokkenen en uitstekend onderzoekswerk heeft verricht om te weten hoe het dossier is opgebouwd en waarom het hele plan uiteindelijk is mislukt.

Het boek gaat niet alleen over het Eurostadion, maar ook over een andere kwestie die u misschien meer interesseert, namelijk het nieuwe stadion van Club Brugge en de vraag waarom ook dat dossier volledig de mist in ging. U zult merken dat het boek grotendeels afwijkt van het verhaal dat u hier altijd hebt verkondigd, in uw talloze vragen en interpellaties.

De versie van de feiten die in het boek wordt gegeven, staat veelal haaks op uw beweringen over de zogenaamde oorzaken van de mislukking van het project. RSC Anderlecht kreeg bijvoorbeeld wel degelijk de mogelijkheid om zelf een stadion te bouwen op Parking C. De club haakte echter af wegens geldgebrek. Uit de recente jaarrekeningen van RSC Anderlecht blijkt trouwens dat dat geldgebrek een bittere realiteit is.

Van bij het begin werd RSC Anderlecht bij de operatie betrokken. De club ging akkoord met alle randvoorwaarden, ook inzake de capaciteit van het toekomstige stadion. Dat staat allemaal op papier. Momenteel verkeert de club in een diepe crisis, die trouwens ook te maken heeft met de verkoop van de club en met het engagement van RSC Anderlecht voor het Eurostadion.

Ik blijf herhalen dat het project van Ghelamco na veel advies en grondig onderzoek door een heleboel instanties als het beste werd beschouwd. Alle betrokkenen waren van bij het begin op de hoogte van alle voorwaarden. Momenteel loopt er nog steeds een procedure bij de Raad van Vergunningenbetwistingen tegen de beslissing en de interpretatie van de Vlaamse administratie.

Over de renovatie van het Koning Boudewijnstadion kan ik enkel herhalen wat minister-president Vervoort al meermaals heeft verklaard.

Les éléments du livre sont souvent en contradiction avec vos affirmations. Ainsi, le RSCA a bien eu la possibilité de construire un stade sur le Parking C. Le club y a cependant renoncé pour des raisons financières.

Le RSCA a été impliqué dès le début de l'opération et avait accepté l'ensemble des modalités, y compris celles concernant la capacité du futur stade. C'est écrit noir sur blanc.

Par ailleurs, je ne peux que répéter que le projet de Ghelamco a été considéré comme le meilleur après de nombreux avis et examens approfondis. À l'heure actuelle, une procédure est en cours contre la décision et l'interprétation de l'administration flamande, auprès du Conseil flamand pour la contestation des autorisations.

Pour ce qui concerne la rénovation du stade Roi Baudouin, le gouvernement bruxellois attend depuis longtemps des plans concrets et chiffrés de ceux qui prétendent que l'opération est possible. Le gouvernement ne dispose que d'études prouvant le contraire.

L'avenir du Mémorial Van Damme est étroitement lié à l'avenir du stade Roi Baudouin. Aujourd'hui, étant donné la volonté de le conserver, la question n'a plus lieu d'être.

Pour ce qui est du financement de l'Eurostadium, la Ville de Bruxelles et la Région bruxelloise ont déjà esquissé à plusieurs reprises le contexte. Il est pour le moins étrange que vous critiquiez, d'une part, une possible intervention publique dans l'infrastructure et, d'autre part, le développement de projets permettant au secteur privé d'investir dans un stade.

Enfin, vous fustigez le manque de transparence dans le chef de l'administration communale. Je compte sur le représentant de la N-VA au sein du nouveau conseil communal pour réclamer toute la transparence à ce sujet.

(poursuivant en français)

Pour revenir aux questions de notre collègue Olivier de Clippele, ce dossier connaît ses débuts au moment où l'Union royale belge des sociétés de

De Brusselse regering wacht al een hele tijd op concrete plannen en met cijfers onderbouwde businessplannen van degenen die beweren dat het mogelijk is om het Koning Boudewijnstadion te renoveren. U en anderen hebben in deze commissie al meermaals voor een dergelijke renovatie gepleit. De regering beschikt echter over studies waaruit het tegenovergestelde blijkt. Het wordt tijd dat diegenen die beweren dat een renovatie mogelijk is, aantonen hoe dat kan en wie die werken gaat financieren.

De toekomst van de Memorial Van Damme is onlosmakelijk verbonden met de toekomst van het Koning Boudewijnstadion. Nu er blijkbaar de wil is om het Koning Boudewijnstadion te behouden, is de kwestie een non-issue geworden.

De stad Brussel en het Brussels Gewest hebben meermaals de context van de financiering van het Eurostadion geschetst. Ik vind het op zijn minst vreemd dat u enerzijds een mogelijke overheidsinterventie in de infrastructuur hekelt, maar anderzijds ook kritiek uit op de ontwikkeling van projecten waar de privésector de mogelijkheid heeft om in een stadion te investeren. Iemand moet uiteindelijk de factuur betalen, maar in uw verhaal wordt nooit duidelijk wie.

Ten slotte hekelt u het gebrek aan transparantie bij het stadsbestuur. Ik verwacht dat de vertegenwoordiger van de N-VA in de nieuwe gemeenteraad op volledige transparantie zal blijven aandringen, zodat u eindelijk duidelijkheid krijgt over de vele vragen die u blijkbaar nog steeds hebt over het gevoerde beleid en de gevolgde procedure.

(verder in het Frans)

Het project is ontstaan nadat de KBVB aan de gewestregering te kennen had gegeven dat hij Brussel als kandidaat voor de Euro 2020 wilde opgeven. Die kandidatuur werd gesteund door de Europese voetbalinstanties, aangezien Brussel de hoofdstad van Europa is.

Het gewest kondigde aan dat het zijn steun zou verlenen, wetende dat er een geschikte infrastructuur moest worden gebouwd. Het gewest nam contact op met Vlaams minister-president Kris Peeters en premier Elio Di Rupo. Die steunden het

football-association (URBSFA) fait part au gouvernement régional de son souhait de proposer la candidature de Bruxelles pour accueillir l'Euro 2020. L'idée est d'ailleurs soutenue à l'époque par les responsables européens du football, puisque Bruxelles est la capitale européenne.

À l'époque, les responsables de l'URBSFA sont François de Keersmaecker, président, Steven Martens, CEO et Philippe Collin, vice-président et secrétaire général du Royal Sporting Club Anderlecht (RSCA), club qui rencontre des difficultés au niveau de la capacité de son stade.

L'idée de rentrer un dossier de candidature est soutenue par l'ensemble des partenaires et la Région signale qu'elle va apporter son aide, sachant qu'il faudra construire une infrastructure adéquate pour accueillir l'Euro 2020.

Des contacts sont alors pris avec les autres entités fédérées concernées, à savoir les gouvernements flamand et fédéral, en la personne du ministre-président flamand Kris Peeters et du Premier ministre Elio Di Rupo. Ces derniers soutiennent l'idée et souscrivent à de nombreuses parties du dossier de candidature, où leur intervention est nécessaire. Dès le début, ils sont conscients qu'ils s'engagent à faire le nécessaire pour qu'une nouvelle infrastructure soit construite sur le Parking C.

idee en beloofden van bij het begin om het nodige te doen om een nieuw stadion op Parking C mogelijk te maken.

De heer Olivier de Clippele (MR) *(in het Frans)*.- *Kris Peeters is geen vriend van Bart De Wever!*

De heer Guy Vanhengel, minister *(in het Frans)*.- *Op dat ogenblik hadden de verantwoordelijken van RSC Anderlecht alle macht in handen.*

De heer Olivier de Clippele (MR) *(in het Frans)*.- *Het is ook een verhaal van egotripperij.*

De heer Guy Vanhengel, minister *(in het Frans)*.- *Inderdaad. Nadien hebben er heel wat veranderingen plaatsgehad, zowel binnen de KBVB en RSC Anderlecht als binnen de Vlaamse en federale regering. Na de verkiezingen kreeg Vlaanderen een minister-president van een andere politieke kleur en veranderde de samenstelling van de federale regering. De houding ten opzichte van het project veranderde, met het gekende resultaat.*

(verder in het Nederlands)

Mijnheer Van den Driessche, ik heb u herhaaldelijk gewaarschuwd voor de langdurige juridische procedures die zouden volgen als het met het Eurostadion fout zou lopen. Nu is het zover. In een dergelijk complex dossier constateert men achteraf meestal een eindeloos getouwtrek tussen de verschillende belanghebbenden over wie, wat, hoe, waarom enzovoort.

(verder in het Frans)

Het probleem met de buurtweg, dat het dossier gedurende twee jaar heeft geblokkeerd, duikt overigens opnieuw op in de discussie.

(verder in het Nederlands)

Hebt u trouwens in het begin niet tegen het stadion betoogd, mijnheer Van den Driessche?

M. Olivier de Clippele (MR).- Kris Peeters n'est pas l'ami de Bart De Wever !

M. Guy Vanhengel, ministre.- À l'époque, les responsables du RSCA, le président Roger Vanden Stock et son secrétaire général, Philippe Collin, ont les pleins pouvoirs.

M. Olivier de Clippele (MR).- Cette histoire est aussi une affaire d'ego.

M. Guy Vanhengel, ministre.- Tout à fait. Il y a eu, par après, des changements d'attitude et des agendas bouleversés par des événements en tous genres, tant au niveau de l'Union belge et du club d'Anderlecht qu'au sein des autres entités concernées. Après les élections, la Flandre a hérité d'un ministre-président d'un autre bord politique, la composition du gouvernement fédéral a été modifiée, et ainsi de suite.

Dans toute cette saga, ceux qui ont pris les devants pour tenter d'aider l'Union belge à parvenir à ses fins ont connu des changements d'attitude de tous bords, pour advenir au résultat que nous connaissons.

(poursuivant en néerlandais)

M. Van den Driessche, je vous ai maintes fois mis en garde contre les longues procédures juridiques qui ne manqueraient pas de suivre en cas d'échec du projet de l'Eurostadium. Nous y voilà.

(poursuivant en français)

L'histoire du fameux chemin vicinal qui a perturbé ce dossier pendant deux ans va refaire surface dans les discussions. C'est d'ailleurs déjà le cas.

(poursuivant en néerlandais)

Vous-même n'avez-vous pas manifesté au début contre le stade ?

De heer Johan Van den Driessche (N-VA).- Dat mag toch? U wilt mij dat toch niet verbieden?

De heer Guy Vanhengel, minister.- Natuurlijk niet, maar uw standpunt moet wel duidelijk zijn. U en uw partij waren van meet af aan radicaal tegen het Eurostadion gekant.

De heer Johan Van den Driessche (N-VA).- Ik zal uw beweringen straks weerleggen. Vlaams minister Muylers van de N-VA heeft de documenten destijds getekend. Hoe kunt u dan beweren dat mijn partij radicaal tegen het Eurostadion was?

De heer Guy Vanhengel, minister.- Ik heb het over de periode dat hij onder het gezag stond van Vlaams minister-president Kris Peeters.

De heer Johan Van den Driessche (N-VA).- Toen ging het nog om een project van 50.000 m². Die oppervlakte evolueerde naar 500.000 m².

De heer Guy Vanhengel, minister.- U verwijt de tegenpartijen vaak leugens, maar ik kan u zwart op wit bewijzen wie over dit dossier liegt. Leest u de documenten maar eens rustig na. Voor alle duidelijkheid: niet ik verdraai de waarheid, maar u.

Mevrouw Grouwels, we zijn terug naar af gegaan. De vele instanties die hun uiterste best hebben gedaan om dit dossier om zeep te helpen, oogsten nu wat ze hebben gezaaid. En wie is daar het slachtoffer van? Ten eerste het Belgische voetbal, dat het gelag moet betalen voor het getouwtrek tussen grote ego's, bouwondernemingen, voetbalbonzen, politieke partijen en federale instellingen.

Ook de Belgische voetbalfan is er het slachtoffer van. En het Europese voetbal eveneens. Het zou toch mooi zijn geweest als het Europees kampioenschap voetbal in 2020 deels in de hoofdstad van Europa had kunnen plaatsvinden?

Wie is er nog het slachtoffer van? Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en heel België! Het is godgeklagd en een pure schande dat dit land bij gebrek aan geschikte infrastructuur niet in staat zal

M. Johan Van den Driessche (N-VA) (*en néerlandais*).- *Et alors ? Vous ne voudriez tout de même pas me l'interdire !*

M. Guy Vanhengel, ministre (*en néerlandais*).- *Bien sûr que non, mais votre position doit être claire. Votre parti était dès le départ radicalement opposé à l'Eurostadium.*

M. Johan Van den Driessche (N-VA) (*en néerlandais*).- *Le ministre flamand Muylers avait à l'époque signé les documents. Comment pouvez-vous affirmer que mon parti y était radicalement opposé ?*

M. Guy Vanhengel, ministre (*en néerlandais*).- *Je parle de la période où il était sous l'autorité du ministre-président flamand Kris Peeters.*

M. Johan Van den Driessche (N-VA) (*en néerlandais*).- *Il s'agissait alors d'un projet de 50.000m², qui est passé à 500.000m².*

M. Guy Vanhengel, ministre (*en néerlandais*).- *Vous reprochez à vos adversaires de mentir, mais je peux vous montrer noir sur blanc qui ment dans ce dossier. Ce n'est pas moi qui déforme la vérité, c'est vous.*

Mme Grouwels, nous sommes revenus à la case départ. Les nombreux acteurs qui ont tout mis en œuvre pour torpiller ce dossier récoltent aujourd'hui ce qu'ils ont semé. Et qui est victime de ce fiasco ? En premier lieu, le football belge qui doit payer les pots cassés de cette querelle entre egos surdimensionnés, entreprises de construction, caciques du football, partis politiques et instances fédérales.

Les victimes sont aussi les supporters belges et le football européen, de même que la Région de Bruxelles-Capitale et l'ensemble de la Belgique ! Il est scandaleux que ce pays ne soit pas en mesure de participer à une telle compétition, faute d'infrastructures adaptées.

Certains ont-ils pris des risques pour tenter d'y remédier ? Oui, nous l'avons fait pendant longtemps et avec grande difficulté.

zijn in 2020 aan een dergelijke competitie deel te nemen.

Hebben er mensen hun nek uitgestoken in een poging daar wat aan te doen? Ja. We hebben lang en met veel moeite geprobeerd om het dossier van het Eurostadion in orde te krijgen. We hoopten dat dat zou lukken, maar het was ons niet gegund.

Wie is er verder nog het slachtoffer van de mislukking van het project? Ik denk aan al wie in de toekomst nog in dergelijke dossiers zal moeten handelen. Ook dat komt goed tot uiting in het boek van Willem De Bock.

Duiken die problemen enkel op in het dossier van het Eurostadion? Neen. Ze zijn eigen aan dit type dossiers in dit land. Kijken we maar naar het voorbeeld van dat andere stadion, waar men al twintig jaar iets van tracht te maken. De kritiek die u ventileert over de aanpak van het dossier van het Eurostadion, geldt die dan niet voor dat andere stadionproject, dat ook maar niet van de grond geraakt?

In dit land vieren kortzichtigheid, kleingeestigheid, kortetermijndenken en politiek gehakketak vaak hoogtij ten nadele van het algemeen belang. Mijnheer Van den Driessche, wat zal men onthouden van uw bijdrage van de afgelopen vijf jaar in dit parlement? Welnu, dat u zich vooral hebt ingezet om het dossier van het Eurostadion te laten mislukken. Dat is vrijwel het enige. Gefeliciteerd! Het is u gelukt.

De heer Johan Van den Driessche (N-VA).- Minister Vanhengel heeft zijn spreektijd overschreden. Ik wil ook de tijd nemen om grondig te reageren.

Mijnheer Vanhengel, u verwees naar het boek 'Dossier stadion'. Zal ik u misschien een lijst bezorgen van journalisten die het omgekeerde beweren? Het boek overtuigt me niet. De auteur belicht maar één versie van de feiten.

(Rumoer)

Qui d'autre est victime de l'échec de ce projet ? Je pense à tous ceux et celles qui seront amenés à traiter de tels dossiers dans le futur.

Ces problèmes ne sont pas l'apanage de l'Eurostadium. Ils caractérisent tous les dossiers de ce genre dans notre pays.

En Belgique, le court-termisme, l'étroitesse d'esprit et les querelles politiques triomphent souvent au préjudice de l'intérêt général. M. Van den Driessche, que retiendra-t-on de votre contribution à ce parlement ces cinq dernières années ? Nous retiendrons que vous vous êtes appliqué à faire échouer le dossier de l'Eurostadium. Félicitations ! Vous avez réussi.

M. Johan Van den Driessche (N-VA) *(en néerlandais).*- M. Vanhengel, vous faites référence au livre "Dossier Stadion". Puis-je vous fournir une liste de journalistes qui prétendent le contraire ? L'auteur de ce livre ne développe qu'une seule version des faits.

(Rumeurs)

M. Gaëtan Van Goidsenhoven (MR) *(en néerlandais)*.- *Blijkbaar is het hooliganisme overgewaaid naar het parlement.*

De heer Johan Van den Driessche (N-VA).- Ik heb mijn plaats niet verlaten.

Ik kan u een lijst bezorgen van journalisten die het tegenovergestelde schrijven van wat er in dat boek staat. Er zijn veel interessante elementen in te vinden, maar niet alles wat erin staat, is correct.

Op het ogenblik dat het project werd voorgesteld, hebben de juridische adviseurs de politieke verantwoordelijken die een standpunt moesten innemen, erop gewezen dat er twee grote problemen waren met de voorliggende voorstellen. Ik weet dat niet van de adviseurs zelf, maar van personen die op dat moment aanwezig waren.

De problemen hielden verband met de nog bestaande veldweg op het terrein en met de omvang van het project: het was te groot om aan de regels van de ruimtelijke ordening te kunnen beantwoorden.

Vervolgens beslisten de politieke verantwoordelijken dat de twee andere projecten zouden worden goedgekeurd, op voorwaarde dat de regels van de ruimtelijke ordening zouden worden aangepast. Zolang dat niet gebeurde, waren ze niet bereid om het project goed te keuren. Alleen Ghelamco heeft gezegd: "Wir schaffen das". Zij gingen ervan uit dat ze het probleem konden oplossen en dat is niet gelukt.

U maakt de Vlaamse regering verwijten, maar die heeft helemaal niets beslist. Het was de Vlaamse administratie die een negatief advies verstrekke.

De heer Guy Vanhengel, minister.- Waarom heeft de Vlaamse regering de dag na de definitieve beslissing van de UEFA de buurtweg geschrapt?

De heer Johan Van den Driessche (N-VA).- Dat moet u maar aan uw collega in de Vlaamse regering vragen. Die beslissing werd genomen door een minister van de CD&V. Ik weet ook niet waarom

M. Gaëtan Van Goidsenhoven (MR).- Manifestement, le hooliganisme a quitté le stade.

M. Johan Van den Driessche (N-VA) *(en néerlandais)*.- *Dès la présentation du projet, les conseillers juridiques ont averti les responsables politiques de deux problèmes majeurs : l'existence du chemin vicinal et la taille du projet au regard des règles d'aménagement du territoire.*

Les responsables politiques ont alors décidé que les projets seraient approuvés, à condition que ces règles d'aménagement soient adaptées. Si ce n'était pas le cas, ils ne les approuveraient pas. Seul Ghelamco a cru pouvoir résoudre le problème, mais cela n'a pas marché.

Vous faites des reproches au gouvernement flamand, mais il n'avait rien à décider. C'est l'administration flamande qui a rendu un avis négatif.

M. Guy Vanhengel, ministre *(en néerlandais)*.- *Pourquoi le gouvernement flamand a-t-il supprimé le chemin vicinal dès le lendemain de la décision définitive de l'UEFA ?*

M. Johan Van den Driessche (N-VA) *(en néerlandais)*.- *Demandez-le à votre collègue du gouvernement flamand. Cette décision a été prise par un ministre CD&V.*

ze die beslissing uitgerekend op die dag heeft genomen.

Ik vind ook dat er te veel regeltjes bestaan in Vlaanderen en dat de administratie er soms te veel macht heeft, maar in tegenstelling tot de Brusselse regering kan de Vlaamse regering geen beslissingen nemen die tegen haar eigen administratie ingaan.

Ook ik betreur dat het EK voetbal van 2020 niet kan doorgaan.

De heer Guy Vanhengel, minister.- Als de Vlaamse regering dat wilde, kon ze wel degelijk beslissen om haar administratie niet te volgen.

De heer Johan Van den Driessche (N-VA).- Dit is een uiterst belangrijke aangelegenheid, maar we hebben nooit de tijd om er een volwaardig debat over te voeren. Nu het project is begraven, zouden we het dossier eens grondig kunnen bespreken, maar u lijkt te vinden dat we de zaak op drie minuten tijd moeten afhandelen. Op die manier geeft u blijk van weinig respect voor het werk van het parlement en van de commissie.

Het is niet mijn gewoonte om lang te praten, maar een aantal zaken moeten me van het hart. Ook ik vind het jammer dat het EK voetbal van 2020 niet in Brussel kan plaatsvinden. Uw argumentatie volg ik echter niet. Het project is eenvoudigweg mislukt omdat het niet deugde en niet naar behoren aan de man werd gebracht. Volgens u werden alle stakeholders geïnformeerd, maar u weet best dat dat niet waar is.

De heer Guy Vanhengel, minister.- Toch wel!

De heer Johan Van den Driessche (N-VA).- Hoelang heeft het geduurd vooraleer we wisten dat er nog een tweede gebouw zou komen, met ruimte voor commerciële activiteiten?

De heer Guy Vanhengel, minister.- Dat was van bij het begin duidelijk.

Moi aussi, je trouve qu'il y a trop de règles en Flandre et que l'administration a parfois trop de pouvoir mais, contrairement au gouvernement bruxellois, le gouvernement flamand ne peut pas prendre de décisions contraires à son administration.

M. Guy Vanhengel, ministre (en néerlandais).- *Si le gouvernement flamand l'avait voulu, il aurait pu décider de ne pas suivre son administration.*

M. Johan Van den Driessche (N-VA) (en néerlandais).- *Nous n'avons jamais eu le temps de mener un débat digne de ce nom sur ce sujet important. À présent que le projet est enterré, nous pourrions en profiter pour aborder le dossier en profondeur, mais vous semblez penser que nous devons le traiter en trois minutes. Vous manquez ainsi de respect pour le travail du parlement et de la commission.*

Moi aussi, je regrette que l'Euro 2020 ne puisse pas avoir lieu à Bruxelles. Mais je ne suis pas d'accord avec votre argumentaire. Si ce projet a échoué, c'est simplement parce qu'il n'était pas bon. Vous prétendez que toutes les parties prenantes étaient informées, mais vous savez que ce n'est pas vrai.

M. Guy Vanhengel, ministre (en néerlandais).- *Mais si !*

M. Johan Van den Driessche (N-VA) (en néerlandais).- *Combien de temps a-t-il fallu avant que nous apprenions l'existence d'un deuxième bâtiment pour des activités commerciales ?*

M. Guy Vanhengel, ministre (en néerlandais).- *C'était clair depuis le début.*

De heer Johan Van den Driessche (N-VA).- Wij hebben dat contract nooit gezien.

De heer Guy Vanhengel, minister.- In alle plannen die aan de gemeente Grimbergen en aan alle andere betrokkenen zijn getoond, stond dat gebouw er!

De heer Johan Van den Driessche (N-VA).- Er stond niet in die plannen voor welke activiteiten het bestemd was. Dat is wel het belangrijkste!

Ik ben het ermee eens dat er een probleem was bij de leiding van RSC Anderlecht. Dat heeft de zaak er niet beter op gemaakt.

Dat staat echter los van het feit dat het project te groot was, te megalomaan, zelfs voor RSC Anderlecht. Zestigduizend zitplaatsen! Wie heeft dat beslist? Niet RSC Anderlecht!

De heer Guy Vanhengel, minister.- Ze waren aanwezig toen dat werd beslist en ze hebben het getekend!

De heer Johan Van den Driessche (N-VA).- Op dat ogenblik had de club al niets meer te zeggen over het project en kon ze niet anders dan tekenen!

(Rumoer)

De heer Guy Vanhengel, minister *(in het Frans).*- *Mijnheer Van den Driessche, u hebt van bij het begin onwaarheden in dit dossier verteld en u blijft dat doen.*

De heer Johan Van den Driessche (N-VA).- Dat zijn maar slogans. Mijn conclusie is duidelijk: u hebt mijn standpunt niet weerlegd. Ik baseer me op het feit dat de Vlaamse administratie het project heeft afgevoerd.

M. Johan Van den Driessche (N-VA) *(en néerlandais).*- *Nous n'avons jamais vu ce contrat.*

M. Guy Vanhengel, ministre *(en néerlandais).*- *Ce bâtiment figurait sur tous les plans montrés à la commune de Grimbergen et à toutes les parties intéressées.*

M. Johan Van den Driessche (N-VA) *(en néerlandais).*- *Ces plans n'indiquaient pas l'affectation de ces activités. C'est tout de même le plus important !*

Je suis d'accord qu'il y avait un problème au niveau de la direction du RSCA, mais il n'empêche que le projet était trop mégalomane, même pour ce club. Soixante mille places ! Qui a décidé cela ? Pas le RSCA !

M. Guy Vanhengel, ministre *(en néerlandais).*- *Ils étaient présents lorsque cela a été décidé et ils ont signé !*

M. Johan Van den Driessche (N-VA) *(en néerlandais).*- *À ce moment-là, le club n'avait déjà plus rien à dire et n'avait pas d'autre choix que de signer !*

(Rumeurs)

M. Guy Vanhengel, ministre.- M. le président, je vous le dis en toute sérénité, mais il est franchement énervant d'entendre, depuis le début de ce dossier, M. Van den Driessche n'exprimer que des contrevérités. Et c'est une fois de plus le cas dans sa réplique de ce jour ! C'est parce que toutes ces contrevérités figurent au compte rendu que je me permets d'intervenir à chaque fois.

M. Johan Van den Driessche (N-VA) *(en néerlandais).*- *Ce ne sont que des slogans, mais vous n'avez pas réfuté mon point de vue. L'administration flamande a d'ailleurs rejeté le projet.*

De heer Guy Vanhengel, minister.- Niet de Vlaamse administratie, maar de Vlaamse regering.

De heer Johan Van den Driessche (N-VA).- Het was eenvoudigweg een slecht project.

Mevrouw Brigitte Grouwels (CD&V).- Volgens mij is het erg jammer dat we nu geen stadion hebben. Ik vrees dat het dossier van de renovatie van het Koning Boudewijnstadion wordt doorgeschoven naar de volgende regering. Het Brussels Gewest heeft sportinfrastructuur nodig van Europees niveau, maar volgens mij zullen we vandaag nog niet te weten komen wat de toekomst zal brengen.

De heer Olivier de Clippele (MR) *(in het Frans).*- *De situatie wordt inderdaad heel moeilijk als Vlaanderen zich tegen een Brussels project verzet.*

De heer Fabian Maingain (DéFI) *(in het Frans).*- *Ik heb geen antwoord gekregen over de terugbetaling van de kosten voor het kandidatuur dossier.*

De heer Guy Vanhengel, minister *(in het Frans).*- *De vzw heeft daarvoor subsidies gekregen. De hele grap heeft ons ongeveer 1 miljoen euro gekost.*

- Het incident is gesloten.

M. Guy Vanhengel, ministre *(en néerlandais).*- *Pas l'administration flamande, le gouvernement flamand !*

M. Johan Van den Driessche (N-VA) *(en néerlandais).*- *Le projet était tout simplement mauvais.*

Mme Brigitte Grouwels (CD&V) *(en néerlandais).*- *Il est regrettable que nous n'ayons toujours pas de stade. Je crains que le dossier de la rénovation du stade Roi Baudouin ne soit refilé au prochain gouvernement.*

M. Olivier de Clippele (MR).- Je souscris à la parole très sage du ministre des Finances, qui dit que la situation devient très compliquée dès l'instant où la Flandre s'oppose à un projet concocté par les Bruxellois.

M. Fabian Maingain (DéFI).- Je n'ai pas entendu la réponse concernant le remboursement du dossier de candidature, mais je crains de la connaître.

M. Guy Vanhengel, ministre.- Le dossier de candidature a été pris en charge par l'asbl, par le biais des subsidies. Cette aventure, qui semble avoir amusé beaucoup de monde, nous aura coûté environ un million d'euros.

- L'incident est clos.